Äldrerådet den 19 november 2026 § xx

Äldrerådets utlåtande om grunderna för beviljande av tjänster för äldre

Allmänt

Äldrerådet anser det viktigt att grunderna för beviljande av tjänster för äldre är tydliga, transparenta och jämlika och respekterar klienternas rättigheter. Gemensamma grunder för beviljande kan främja jämlik tillgång till tjänster i välfärdsområdet.

Äldrerådet ser det som positivt att utkastet betonar en övergripande bedömning av servicebehovet, att klientens helhetssituation beaktas och att ett enskilt resultat från en RAI-mätare eller en annan funktionsförmågemätare inte ensamt avgör om klienten får en tjänst.

Äldrerådet anser dock att utkastet på vissa ställen i alltför hög grad betonar begränsning av tjänster, tekniska lösningar och att boende hemma ska vara det primära alternativet. Utgångspunkten för beviljande av tjänster ska alltid vara den äldre personens individuella behov av hjälp och stöd, trygghet, välbefinnande och självbestämmanderätt.

Grunderna för beviljande av tjänster får inte leda till en situation där en äldre person tvingas klara sig hemma utan tillräcklig hjälp eller där personens närstående tvingas ta ansvar som hör till servicesystemet.

Äldrerådet föreslår att grunderna för beviljande av tjänster för äldre kompletteras enligt följande:

1. Vid bedömning av servicebehovet beaktas psykisk och social funktionsförmåga, ensamhet, otrygghet och klientens egen upplevelse av vardagen på ett mer synligt sätt än i dag.
2. Teknologi definieras som ett sätt att komplettera klientens tjänster, inte som en automatisk ersättning för omsorg och hjälp som ges av människor.
3. Till timgränserna för stödtjänsterna fogas en tydlig möjlighet till individuell prövning.
4. Anhörigas hjälp antas inte vara tillgänglig utan deras eget samtycke och en utredning av deras faktiska möjligheter att hjälpa till.
5. I grunderna för beviljande av hemvård och boendeservice betonas klientens trygghet och att tjänsterna faktiskt är tillräckliga.
6. När tjänster minskas eller avslutas säkerställs alltid kontinuiteten i vården och klientens rättsskydd.
7. Den regionala jämlikheten i fråga om tjänsterna och tillämpningen av beviljandepraxis följs upp regelbundet.

8. Äldrerådet får information om hur de synpunkter som framförts i utlåtandet har beaktats i de slutliga grunderna för beviljande.

Avslutningsvis

Äldrerådet anser att det är nödvändigt att förnya grunderna för beviljande av tjänster för äldre. Grunderna ska dock i första hand trygga ett människovärdigt liv för äldre, hjälp i rätt tid, trygghet och möjlighet att delta i beslutsfattande som gäller det egna livet.

Att stödja boende hemma är ett viktigt mål, men det får inte innebära att ansvaret överförs på den äldre personen själv eller på personens närstående. Tjänsterna ska motsvara personens faktiska behov i alla livssituationer.

Äldrerådet förutsätter att de synpunkter som framförts i utlåtandet beaktas innan grunderna för beviljande av tjänster för äldre godkänns och tas i bruk.

Äldrerådet betonar i sitt utlåtande särskilt att grunderna för beviljande av tjänster inte får bli ett verktyg för att skära ned på tjänsterna, utan att de ska trygga jämlika tjänster för äldre utifrån individuella behov.

Äldrerådet i Västra Nylands välfärdsområde

Distribution

Tuula Suominen, serviceområdesdirektör, tjänster för äldre
Sanna Rosendahl, specialsakkunnig, tjänster för äldre